

Anvisningar till elevuppgifter - Villkor för behöriga elever i svensk utbildning i utlandet

Staten stöder utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar för att svenskar med barn i skolåldern ska kunna rekryteras för arbetsuppgifter i andra länder. För att familjen ska kunna ha kontakt med och möjlighet att återvända till Sverige efter tjänstgöringen finns i vissa länder tillgång till en undervisning som motsvarar den svenska skolans. Den svenska utlandsundervisningen regleras av förordning (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar, nedan kallad förordningen. Förordningen är främst ett resultat av prop. 1992/93:158, Skolans internationalisering, som i sin tur bygger på utredningen Svensk skola i världen, Betänkande av internationaliseringsutredningen, SOU 1992:93. Dessa s.k. förarbeten ligger till grund för hur förordningen ska tillämpas.

Den svenska skolplikten upphör när barnet flyttar utomlands.

Observera att statsbidraget inte följer eleven, utan att den svenska utlandsskolan fritt förfogar att använda statsbidraget i verksamheten. Vid beräkning av elevavgifterna ska dock hänsyn tas till det statsbidrag som lämnas.

Ett allmänt svenskt samhällsintresse

Det arbete eller den verksamhet som bedrivs utomlands ska bedrivas i svenskt samhällsintresse som inte är på individnivå eller enskild företagsnivå, utan för Sverige i allmänhet. Det kan vara traditionella allmänna samhällsintressen såsom allmän säkerhet, försvar och militära frågor, internationella förbindelser, EU:s eller en medlemsstats finansiella, monetära eller ekonomiska politik. Dessa traditionella intressen bevakas av UD, försvarsdepartement, EU-personal, riksbankens personal, svensk polis eller människor som arbetar med internationell krishantering.

Det ligger även i svenskt intresse att ha personal som arbetar inom biståndsorganisationer. Likaså har, genom förarbetena till förordningen, de religiösa samfund som är ute i världen fallit in under det svenska allmänna intresset.

Svenskar kan arbeta vid svenska företags utländska dotterbolag eller i tidsbegränsad anställning hos utländskt företag. En kategori av svenska experter kan vara sådana som utför service på produkter som Sverige sålt utomlands, t.ex. tekniker som kan medfölja viss tid för tjänstgöring i annat land.

Det föreligger även ett allmänt svenskt intresse av forskning, t.ex. kan EU ingå avtal med ett svenskt universitet att det ska förse EU med forskare.

Behörighet

Eleven ska vara en utlandssvensk elev. Definition av utlandssvensk elev återfinns i 1 kap. 17 § skollagen (1985:1100). En utlandssvensk elev har en vårdnadshavare som stadigvarande vistas utomlands. En av vårdnadshavarna är svensk medborgare. För att eleven ska kunna utgöra grund för statsbidrag måste dessutom en vårdnadshavare vistas utomlands på grund av viss verksamhet. Elev i svensk utlandsskola och i distansundervisning i utlandet är behörig enligt 3 § förordningen om något av nedan angivna villkor uppfylls:

1 Tjänstgöring vid en svensk myndighet eller organisation

Exempel: UD, SIDA, ambassader, Försvarsmakten eller organisationer såsom svensk församling, svensk missionsorganisation eller svensk biståndsorganisation, EU och dess underorganisationer. **(Bilaga A)**

2 Tjänstgöring vid internationell organisation

Exempel: FN, FN:s fackorgan och till dessa knutna organisationer av ideell och facklig natur; mellan statliga organ t.ex. OECD, CERN och ILO. **(Bilaga B)**

3 Tjänstgöring vid ett företag i följande fall

Det arbete eller den verksamhet som bedrivs utomlands ska bedrivas i svenskt samhällsintresse som inte är på individnivå eller enskild företagsnivå, utan för Sverige i allmänhet (se s. 1).

3 a) tjänstgöring vid ett företag som är svensk juridisk person

En juridisk person har förmåga att själv, via firmatecknare, ingå avtal. Exempel på juridiska personer är aktiebolag, handelsbolag, föreningar, stiftelse. En enskild firma är ingen egen juridisk person. **(Bilaga C)**

3 b) tjänstgöring vid ett företag som är utländsk juridisk person över vilken en svensk juridisk person har ett bestämmande inflytande

En utländsk juridisk person är en utländsk juridisk association.

Med bestämmande inflytande avses att den svenska juridiska personen utövar ett beslutande inflytande över den utländska juridiska personen. Ett bestämmande inflytande kan uppstå genom t.ex. att ett aktiebolag har mer än hälften av rösterna i den utländska juridiska personen eller om ett aktiebolag äger aktier eller andelar i utländsk person och till följd av föreskrift i bolagsordning, bolagsavtal eller stadgar har rätt att ensamt utöva ett bestämmande inflytande över den utländska juridiska personen. **(Bilaga D)**

3 c) tillfällig tjänstgöring i utlandet vid en utländsk juridisk person som bedriver verksamhet i Sverige

Företaget ska ha aktiv verksamhet i Sverige. **(Bilaga E)**

3 d) en i förväg tidsbegränsad tjänstgöring vid en utländsk juridisk person

Till denna kategori räknas barn till personal vid den svenska utlandsskolan. **(Bilaga F)**

4 Studier eller forskning för vilka det lämnas studiemedel, stipendier eller lön

CSN-intyg eller/och kopia av beslut om stipendium samt intyg från institution där forskning ska bedrivas ska bifogas ansökan.

Studier eller forskning för vilka rätt till statsbidrag utgår ska bedrivas i värdlandet. Distansundervisning från Sverige ger inte rätt till statsbidrag. **(Bilaga G)**

5 Kulturarbete på vilket vederbörandes huvudsakliga försörjning beror

En kulturarbetare utför verksamhet som är i svenskt intresse genom att ge Sverige gott renommé. Det krävs dock att kulturarbetaren kan försörja sig på kulturarbetet.

Här finns idag etablerade organisationer som ägnar sig åt detta, bl.a. Svenska institutet vars verksamhet syftar till att ge en bra bild av Sverige utomlands. Till ansökan lämnas ett intyg från uppdragsgivaren om vad det är för typ av konstnärlig verksamhet som ska bedrivas och varför den ska bedrivas i utlandet. **(Bilaga H)**

6 Verksamhet i utlandet som i övrigt bedöms väsentlig för det svenska samhället

Det arbete eller den verksamhet som bedrivs utomlands ska bedrivas i svenskt samhällsintresse som inte är på individnivå eller enskild företagsnivå, utan för Sverige i allmänhet (se s. 1). **(Bilaga I)**

7 Synnerliga skäl med hänsyn till sociala förhållanden

Statens skolverk får medge att även andra elever får räknas med, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till sociala förhållanden som utgår från elevens behov. Begreppet *synnerliga skäl* innebär att paragrafen ska tillämpas restriktivt och endast i undantagsfall. **(Bilaga J)**